Farsund kommune

Arkivsak-dok.	25/02239-9
Saksbehandler	Ståle Kongsvik

Saksgang	Møtedato	
Kommunestyret	05.11.2026	70/26

Saksframlegg

Overtakelse av pensjonsforpliktelser og pensjonsrettigheter fra Q43 AS

Kommunedirektørens innstilling:

1. Farsund kommune overtar fra 01.01.2027 50 prosent av pensjonsforpliktelsene og pensjonsrettighetene i KLP knyttet til personer som ikke er ansatt i Q43 AS på overtakelsestidspunktet 01.01.2027, herunder tidligere ansatte, etterlatte og personer med oppsatt pensjon. Farsund kommunes årlige kostnad knyttet til overtakelsen, foreløpig beregnet til om lag kr 400 000 – 750 0000 inklusive arbeidsgiveravgift, innarbeides i budsjett- og økonomiplaner framover.
2. Pensjonsforpliktelser og pensjonsrettigheter knyttet til personer som er ansatt i Q43 AS per 01.01.2027, forblir i Q43 AS og håndteres av selskapet frem til de aktuelle arbeidstakerne går av med pensjon.
3. Kommunedirektøren gis fullmakt til å gjennomføre nødvendige tiltak og inngå nødvendige avtaler for å gjennomføre overtakelsen
4. Forutsetning for vedtaket er at Lyngdal kommunestyre gjør likelydende vedtak og overtar sin andel på 50%.

Vedlegg

KLP utfordringer for Q43 as

Saken kort fortalt

Q43 AS har hatt offentlig tjenestepensjon i KLP siden selskapet ble etablert tidlig på 1990-tallet. Ordningen ble lukket for nyansatte etter 2012. Nyansatte omfattes derfor ikke av den gamle ytelsesbaserte KLP-ordningen, mens selskapet fortsatt betaler for rettigheter som er opptjent av tidligere ansatte og for fem aktive medlemmer som fortsatt er ansatt.

Selskapet opplyser at KLP-ordningen samlet omfatter 26 personer, inklusive aktive medlemmer, tidligere ansatte, pensjonister og etterlatte.

Farsund og Lyngdal kommuner eier Q43 AS med 50 prosent hver. Fra 01.01.2027 foreslås det at kommunene overtar pensjonsforpliktelser og pensjonsrettigheter etter tidligere ansatte i selskapet, fordelt med 50 prosent på hver kommune. Kommunenes overtakelse endrer ikke den enkeltes opptjente pensjonsrettigheter, men flytter finansieringsansvaret for de historiske forpliktelsene fra selskapet til eierne.

Farsund kommunes andel er beregnet til om lag kr 400 000 – 750 000 per år inklusive arbeidsgiveravgift. Overtakelsen forutsetter at Lyngdal kommune samtidig overtar de resterende 50 prosent.

Pensjonsforpliktelser for dagens ansatte i Q43 AS forblir i selskapet frem til de går av med pensjon. Overtakelsen vil gi Q43 AS større økonomisk forutsigbarhet og bedre mulighet til å disponere egne ressurser til virksomheten. Formålet er å skjerme den løpende, markedsrettede virksomheten mot en kostnad som i stor grad gjelder tidligere arbeidsforhold, og samtidig sikre en ryddig og langsiktig håndtering av allerede opptjente pensjonsrettigheter.

Kostnaden for Farsund kommune innarbeides i budsjett 2027 og økonomiplan 2027–2030.

Bakgrunn
Farsund kommune og Lyngdal kommune eier Q43 AS med 50 prosent hver.

Q43 AS er en arbeidsinkluderings- og produksjonsbedrift som selger varer og tjenester på ordinære markedsvilkår. Selskapet har en viktig rolle innen arbeidsinkludering og tilrettelagt arbeid, og driver virksomheten på en forretningsmessig måte. Bedriften leverer arbeidsmarkedstjenester på oppdrag fra NAV.

I brev av 23. juni 2026 ber daglig leder og styret eierkommunene om dialog og en varig løsning for KLP-forpliktelsene. Det opplyses at KLP har levert selskapets pensjonsordning siden tidlig på 1990-tallet, og at ordningen ble avviklet for nyansatte etter 2012. Den gamle ordningen er dermed lukket, men tidligere opptjente rettigheter og tilhørende finansieringsansvar består.

Selskapet opplyser videre at ordningen omfatter 26 personer, hvorav fem er aktive medlemmer og fortsatt ansatt. Ordningen omfatter også tidligere ansatte, personer med oppsatt pensjon, pensjonister og etterlatte. Dette innebærer at kostnaden ikke bare er knyttet til dagens arbeidsstokk, men i betydelig grad til historiske ansettelsesforhold.

NAVs kompetansemiljø for forhåndsgodkjenning uttalte i rapporten for 2024, slik den er gjengitt i brevet fra Q43 AS, at den lukkede ytelsesbaserte KLP-ordningen var hovedårsaken til selskapets underskudd. Merkostnaden sammenlignet med en normal innskuddspensjon ble anslått til 0,8–1,5 millioner kroner årlig. Den ubalanseførte forpliktelsen ved en eventuell avvikling ble samtidig oppgitt til om lag 5 millioner kroner. NAV krevde ikke tiltak på rapporteringstidspunktet, men oppfordret styret til dialog med eierkommunene om en langsiktig løsning.

Q43 AS opplyser at selskapet leverte et godt økonomisk resultat i 2025, men at KLP-forpliktelsene fortsatt reduserer konkurransekraften og muligheten til vedlikehold og

utvikling. Selskapet viser også til at NAV som største kunde og premissleverandør stiller stadig høyere krav til dokumentasjon, faglig utvikling og kvalitet.

Samlet årlig brutto kostnad for de forpliktelsene som overtas av kommunene, er foreløpig beregnet til om lag kroner 750 000 -1 500 000 inklusive arbeidsgiveravgift.

Brevet av 23.06.26 ble lagt fram som orienteringssak i Farsund formannskap 22.10.26. Formannskapet ga i møtet sin tilslutning til at saken behandles i kommunestyret 05.11.26

Vurdering

Kommunedirektøren vurderer at en overføring av de historiske pensjonsforpliktelsene til eierkommunene vil være en ryddig og forutsigbar løsning for både Q43 AS og eierkommunene. En betydelig del av kostnaden gjelder personer som ikke lenger arbeider i Q43 AS. Kostnaden har derfor svak sammenheng med dagens produksjon og inntektsgrunnlag. Q43 AS konkurrerer og selger tjenester på markedsvilkår. En ekstra pensjonskostnad som ikke bæres av sammenlignbare virksomheter, svekker selskapets konkurranseevne. Overtakelsen gir selskapet bedre mulighet til å bruke inntektene på tjenestekvalitet, faglig utvikling, vedlikehold og arbeidsinkludering. Kommunene er langsiktige eiere og har bedre evne til å håndtere varierende historiske pensjonskostnader innenfor en samlet økonomiplan.

Ved å fordele forpliktelsene etter eierandel får Farsund og Lyngdal kommuner et klart og oversiktlig ansvar. En fordeling på 50/50 er i samsvar med kommunenes eierandel i Q43 AS.

For Q43 AS vil løsningen innebære at historiske pensjonsforpliktelser ikke lenger belaster selskapets økonomi på samme måte. Dette gir selskapet større forutsigbarhet og et bedre grunnlag for å planlegge og utvikle den markedsrettede virksomheten.

Samtidig er det viktig å presisere at pensjonsforpliktelsene for dagens ansatte ikke omfattes av overtakelsen. Q43 AS beholder ansvaret for disse forpliktelsene, herunder løpende pensjonsopptjening, frem til de ansatte går av med pensjon.

For Farsund kommune innebærer løsningen en årlig kostnad på om lag kroner 400 000 - 750 000 inklusive arbeidsgiveravgift. Kostnaden må innarbeides i kommunens budsjett og økonomiplan, men vurderes som håndterbar innenfor kommunens ordinære økonomiplanlegging.

Kommunedirektøren vurderer at overtakelsen gir Q43 AS større økonomisk forutsigbarhet og et bedre grunnlag for videre drift, samtidig som dagens ansattes pensjonsforpliktelser forblir i selskapet. Kommunedirektøren anbefaler derfor at Farsund kommune fra 01.01.2027 overtar 50 prosent av de historiske pensjonsforpliktelsene og -rettighetene, under forutsetning av at Lyngdal kommune overtar de resterende 50 prosent

Alternativet er at pensjonsforpliktelsene blir liggende i selskapet og ikke overføres til kommunene. NAV har oppfordret styret til dialog med eierkommunene om en langsiktig løsning. Q 43 har en ikke ubetydelig merkostnad knyttet til pensjonsordningen i KLP sammenlignet med en normal innskuddspensjon. Det svekker selskapets økonomi, konkurransekraft og utvikling. Dersom kommunestyret velger å la pensjonsforpliktelsene bli liggende i selskapet, vil vi unngå å ta på oss en ekstra kostnad. Samtidig vil vi få denne

kostnaden indirekte som eiere av 50% av selskapet, samtidig med at selskapets økonomi svekkes med de negative følger det kan ha for kommunene på sikt.

Økonomiske konsekvenser

Farsund kommunes andel av de årlige pensjonskostnadene er foreløpig beregnet til om lag kr 400 000 – 750 000 inklusive arbeidsgiveravgift. De faktiske kostnadene vil kunne variere over tid som følge av endringer i pensjonsforpliktelsene og de forutsetningene som ligger til grunn for beregningene. Det er derfor satt opp et intervall mellom kr 400 000 og 750 000. Beløpet dekkes gjennom den ordinære budsjett- og økonomiplanprosessen.

For Q43 AS vil overtakelsen samtidig innebære større økonomisk forutsigbarhet og redusere belastningen av historiske pensjonsforpliktelser på selskapets løpende virksomhet.

Konsekvenser for barn og unge
Saken har ingen direkte konsekvenser for barn og unge.

Konsekvenser for klima og miljø
Saken har ingen direkte konsekvenser for klima og miljø.

Konsekvenser for folkehelse
Saken har ingen direkte vesentlige konsekvenser for folkehelse.

En ryddig og forutsigbar håndtering av pensjonsforpliktelsene kan samtidig bidra til økonomisk forutsigbarhet for de personene som omfattes av pensjonsrettighetene.

Konklusjon
Kommunedirektøren vurderer at overtakelsen gir Q43 AS større økonomisk forutsigbarhet og et bedre grunnlag for videre drift, samtidig som dagens ansattes pensjonsforpliktelser forblir i selskapet. Kommunedirektøren anbefaler derfor at Farsund kommune fra 01.01.2027 overtar 50 prosent av de historiske pensjonsforpliktelsene og -rettighetene, under forutsetning av at Lyngdal kommune overtar de resterende 50 prosent.